

Memo bestaanszekerheid

Aan: AB

Van: DB (aangeboden door Anne van Delft)

Datum: 10 februari 2025

Onderwerp: Voortgang aanpak bestaanszekerheid

Doel memo: informeren

Aanleiding

In september 2024 organiseerden Werkzaak en gemeenten een werkconferentie over het onderwerp bestaanszekerheid voor wethouders en beleidsmedewerkers. De deelnemers spraken de ambitie uit om meer bij te dragen aan de bestaanszekerheid van inwoners. Bestaanszekerheid is een onderwerp dat het hele sociale domein raakt en waar gemeenten en Werkzaak dus gezamenlijk voor aan de lat staan.

Het AB van Werkzaak is tijdens de werkconferentie gekozen als plek om de voortgang op de gezamenlijke ambitie te bespreken. Deze memo informeert u dus als wethouders en bestuurders van Werkzaak over de voortgang, en is opgesteld met inbreng van beleidsmedewerkers van gemeenten. De kansen in de samenwerking tussen gemeenten en/of Werkzaak worden geschetst. Het betreft geen totaalbeeld van alle beleidsontwikkelingen van gemeenten die raken aan bestaanszekerheid.

In de werkconferentie werden de volgende vragen geformuleerd:

- Hoe kunnen minimaregelingen beter benut worden met nog simpelere voorwaarden en toegankelijkheid?
- Wat zijn mogelijkheden om voorzieningen actief naar groepen toe te brengen?
- Welke feedback hebben gemeenten en Werkzaak voor elkaar op basis van signalen van inwoners over bijvoorbeeld beleving, voorwaarden en toegankelijkheid?

Met deze vragen gingen beleidsmedewerkers van de domeinen Werk/Inkomen en Armoede/Schulden in het gemeentelijk beleidsoverleg aan de slag. Zij hebben op vier thema's werkgroepen gevormd, waarvan de voortgang hieronder wordt geschetst.

Dit memo beschrijft de stand van zaken. In het tweede kwartaal wordt u opnieuw geïnformeerd over de voortgang en worden voorstellen gedaan voor verbeteringen en het meetbaar maken van de ambities. Als bestuurder kunt u aandachtspunten of suggesties meegeven aan de beleidsmedewerkers van gemeenten en Werkzaak, en dit belangrijke onderwerp prioriteren.

Voortgang gemeentelijke beleidsoverleg bestaanszekerheid

1. Minimaregelingen: uitwisselen van kansen en successen

Beleidsmedewerkers van gemeenten inventariseren de lokale knelpunten en successen voor het gemeentelijk beleidsoverleg in Q1 2025. Verschillende gemeenten zouden met het optimaliseren van de minimaregelingen ook regionale verschillen willen verkleinen. Zo kan worden gekeken naar

uniformering van beleidsregels rondom Bijzondere Bijstand en Individuele Inkomensvoetstuk, maar ook het hanteren van een vergelijkbare werkwijze van participatiecoaches.

Het combineren van aanvragen voor verschillende regelingen tot één laagdrempelige aanvraag kan zo'n verbetering zijn, evenals het actief benaderen van inwoners om hen op hun rechten te wijzen en te ondersteunen bij het doen van de aanvraag.

Het categoriaal toekennen van bijzondere bijstand is sinds de invoering van de Participatiewet beperkt tot één kostensoort: een collectieve aanvullende zorgverzekering of tegemoetkoming in de verzekeringspremie. Helaas is het voorstel voor het verstrekken van andere vormen van categoriale bijstand geschrapt uit het wetsvoorstel van de Participatiewet in Balans. Er komt dus naar verwachting geen extra ruimte om inwoners uit bepaalde groepen ondersteuning toe te kennen zonder op individueel niveau te beoordelen dat noodzakelijk is en de kosten daadwerkelijk gemaakt worden. Individuele bijzondere bijstand verstrekken blijft mogelijk.

Het bekijken van bruikbare innovaties elders in het land wordt nog geagendeerd in het gemeentelijk beleidsoverleg. Sommige gemeenten innoveren om voorzieningen zo laagdrempelig mogelijk te maken. Zo is [Wageningen](#) in 2025 begonnen met het bieden van ontschotter inkomensondersteuning op maat: de inwoner zet met een adviseur jaarlijks de inkomsten en uitgaven op een rij en het tekort wordt binnen redelijkheidsgrenzen gedekt op basis van verschillende wettelijke grondslagen. De inwoner hoeft hierdoor geen verschillende aanvragen te doen voor geormerkte bijdragen, ervaart betrokkenheid van de gemeente en kan direct worden verwezen naar schuldhulpverlening.

2. Verbetering van de dienstverlening: een klantvriendelijke, integrale werkwijze

Binnen dit thema wisselen gemeenten en Werkzaak signalen uit over hoe dienstverlening te verbeteren is. Bijvoorbeeld:

- *Vroegsignalering en doorverwijzing*
Wanneer een inwoner een intake bij Werkzaak heeft voor een uitkeringsaanvraag, kan dit een goed moment zijn om door te verwijzen naar schuldhulp en minimaregelingen. Hetzelfde geldt wanneer een inwoner (een waarschuwing voor) een maatregel ontvangt en het risico loopt om minder of geen bijstand meer te ontvangen. Per gemeente zou duidelijk moeten zijn naar wie Werkzaak dan het beste kan verwijzen. Andersom kunnen professionals van gemeenten het bij inwoners en Werkzaak aankaarten wanneer zij reden zien om de bijstandsuitkering te verhogen, of wanneer iemand in de schuldsanering een arbeidsplicht heeft.
- *Toegang tot gegevens*
Schuldhulpverleners en andere professionals van gemeenten zouden graag toegang willen tot de Suite van Werkzaak om gegevens in te kunnen zien, zodat die niet bij de inwoner of Werkzaak opgevraagd hoeven te worden. Dit verzoek is vaker besproken en op kleine schaal krijgen sommige professionals al toegang, maar er is nog geen definitief besluit over het breder openstellen van Suite. Om dat te kunnen geven moet er een grondige inventarisatie plaatsvinden: welke gebruikers moeten waarom en in welke aantallen toegang krijgen tot welke informatie, (hoe) is dit technisch op een gebruiksvriendelijke en veilige manier in te regelen, hoeveel tijd en geld kost dit en welke afspraken moeten worden gemaakt met organisaties en gebruikers?

3. Inwoners betrekken: feedback op basis van ervaringen van inwoners met voorzieningen van Werkzaak en gemeenten

Om verbeterlagen af te stemmen op de beleving en behoeften van inwoners, willen we actief bij gebruikers en niet-gebruikers nagaan wat zij vinden van de voorzieningen. De cliëntenraad van Werkzaak gaf als tip om zorgpartijen te vragen om advies en om contact te leggen met inwoners voor ervaringen van eerste hand. Hopelijk kan in Q2 2025 feedback van inwoners worden opgehaald.

4. Ontmoeting tussen professionals: om samenwerking tussen domeinen te verbeteren

Schuldhulpverleners, participatiecoaches, WMO-consulenten, werkcoaches en inkomensconsulenten weten elkaar niet altijd te bereiken wanneer afstemming of samenwerking helpend zou zijn. Er wordt een ontmoetingsmoment georganiseerd om het contact te verbeteren. Naar verwachting vindt dit in Q2 2025 plaats.

Er is geen handig portaal waarin professionals in Rivierenland elkaar kunnen vinden. Werkzaak heeft in Q4 2024 via het gemeentelijk beleidsoverleg een contactenlijst opgesteld en verspreid. Een bestand samenstellen en verspreiden is echter foutgevoelig door versiebeheer, het weergeven van een selectie van contactpersonen en personele wisselingen.

Voortgang interne aanpak Werkzaak

Kansen in de dienstverlening

Het MT heeft teammanagers gevraagd om te bekijken welke verbetermogelijkheden er zijn in de dienstverlening, die bijdragen aan bestaanszekerheid van inwoners.

De beleidsmedewerkers van Werkzaak hebben via een enquête en in gesprek met professionals ideeën opgehaald voor verbetering. Met deze input wordt een lijst opgesteld met daarin: wat zijn uitgangspunten in onze dienstverlening die bijdragen aan bestaanszekerheid? Wat is er dan al goed ingeregeld en welke mogelijkheden voor verbetering zijn er? Teammanagers en senioren kunnen vervolgens uit deze lijst bepalen welke verbeterlagen worden opgepakt.

Bewustwording

In december 2024 is een Werkzaakcafé met bestaanszekerheid als thema georganiseerd. In dit Werkzaakcafé konden medewerkers een workshop kiezen die hen aansprak. De reacties op het Werkzaakcafé waren positief. De workshops leverden urgentie, kennis, inspiratie en tips op.

Wanneer Werkzaak verbeterpunten in de praktijk brengt, zal ook weer energie worden gestoken in bewustwording van het belang de verbeteringen.